

**ARBETSLIVS- OCH  
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS  
BETÄNKANDE 5/2006 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lagar  
om ändring av 5 kap. 4 § och 7 kap. 3 § i lagen  
om offentlig arbetskraftsservice samt 2 kap.  
20 § och 7 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för  
arbetslösa**

**INLEDNING**

***Remiss***

Riksdagen remitterade den 25 april 2006 en proposition med förslag till lagar om ändring av 5 kap. 4 § och 7 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice samt 2 kap. 20 § och 7 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (RP 45/2006 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

***Lagmotion***

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motion

- en lagmotion med förslag till lag om ändring av 7 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice (LM 15/2006 rd — Jouko Laxell /saml. m.fl.), som remitterades till utskottet den 22 mars 2006.

***Sakkunniga***

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Pasi Järvinen och överdirektör Marja Merimaa, arbetsministeriet
- utbildnings- och arbetskraftspolitisk sekreterare Saana Siekkinen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- utbildnings- och arbetskraftspolitiskt ombud Ralf Sund, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf
- jurist Jarmo Pätäri, Akava r.f.
- specialrådgivare Mikko Räsänen, Finlands Näringsliv
- arbetsmarknadsombud Merja Berglund, Företagarna i Finland rf
- jurist Tarja Loukusa, Lapplands arbetskrafts- och näringscentral
- byråchef Rebecka Svedlin, Helsingfors arbetskraftsbyrå.

**PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN**

***Propositionen***

I propositionen föreslås att lagen om offentlig arbetskraftsservice och lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras. Ett företag kan beviljas lönesubvention för anställande av en arbetslös ar-

betssökande om den som anställs med subventionen har varit arbetslös minst sex månader. För att stöda den regionala rörligheten kan man fortsätta betala arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag under tiden för ett heltidsarbete som motta-

gits utanför pendlingsregionen. Det föreslås att de förutsättningar för beviljande av resebidrag som gäller arbetets minimilängd utvidgas. Med resebidrag kan man även ersätta kostnader som föranleds av mottagandet av arbete som stöds med lönesubvention om den som har anställts med hjälp av lönesubventionen har varit arbetslös minst sex månader.

Den samarbetskyldighet som hänför sig till erhållandet av arbetslöshetsförmån och arbetsansökans giltighet ändras så, att det förutsätts att arbetssökanden under arbetslöshetstiden självständigt följer sin jobbsökarplan, aktiveringsplan, integrationsplan eller sysselsättningsplan

genast när en sådan har gjorts upp med honom eller henne. För närvarande börjar samarbetskyldigheten först efter fem månaders arbetslöshet utan avbrott.

Lagarna avses träda i kraft den 1 augusti 2006.

### **Lagmotionen**

I lagmotion LM 15/2006 rd föreslås att ett företag på basis av ett tidsbegränsat arbetsavtal ska kunna beviljas lönesubvention för anställning av en arbetslös genast efter att denna genomgått arbetskraftsutbildning.

## **UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN**

### **Motivering**

#### **Allmänt**

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

Utskottet anser att de nya ändringarna är arbetskraftspolitiskt viktiga. Ett av de centrala arbetskraftspolitiska målen är att förhindra långvarig arbetslöshet. Redan efter ett halvt års arbetslöshet blir det betydligt mer osannolikt att den arbetslösa får arbete. Det är ytterst viktigt att den arbetslösa får arbete. Det är ytterst viktigt att uppmuntra den arbetslösa att söka arbete genast efter att han eller hon blivit arbetslös, och därför är de föreslagna ändringarna motiverade, då målet är att åtgärder vidtas tidigt och att rörligheten stöds.

De nya ändringarna betonar betydelsen av att jobbsökarplanerna, aktiveringsplanerna och sysselsättningsplanerna är av god kvalitet. Det är emellertid också en resursfråga att förbättra arbetskraftsförvaltningens service. De arbetslösas skyldigheter kan endast utökas i takt med att servicen ökar och förbättras. Propositionen är en del av en större åtgärdsplan, som enhälligt godkänts av en arbetsgrupp på trepartsbasis vid arbetsministeriet. Avsikten är att öka antalet ar-

betslösa som omfattas av aktiva åtgärder med 10 000 inom några år, vilket förutsätter att anslagen för aktiv arbetskraftspolitik höjs med 30 miljoner euro år 2007 och 2008. Utskottet anser det vara viktigt att regeringen ser till att det finns resurser för reformen.

#### **Lönesubvention**

Enligt propositionen ska ett företag kunna beviljas lönesubvention för anställning av en arbetslös arbetssökande om den som anställs med subventionen har varit arbetslös minst sex månader. Utskottet anser att det är motiverat att förutsättningarna för lönesubvention lättas på det föreslagna sättet, med beaktande av att sysselsättningsstöd används i allt mindre utsträckning i företagen och att andelen visstidsanställningar av alla lediga arbetsplatser är stor.

Målet med de nya ändringarna är att öka användningen av lönesubventioner i företagen. För att målet ska kunna nås är det viktigt att man aktivt informerar arbetsgivarna om ändringarna tillsammans med arbetsmarknads- och företagarorganisationerna. Enligt utredningar om användningen av sysselsättningsstöd vet bara få arbetsgivare på vilka villkor de kan få sysselsättningsstöd.

**Resebidrag**

I form av resebidrag som ersätter kostnaderna för arbetsresor och flyttning kan arbetsmarknadsstöd betalas för högst två månader till den som är berättigad till arbetsmarknadsstöd och som tar emot heltidsarbete som varar i minst sex månader utanför sin pendlingsregion. Resebidrag kan inte betalas på grundval av ett sådant anställningsförhållande där arbetsgivaren har beviljats lönesubvention. Årligen har ca 700 personer fått resebidrag, totalt ca 600 000 euro om året.

Enligt lagförslaget lättas förutsättningarna för bidraget så att minimilängden på det arbets- eller tjänsteförhållande som berättigar till resebidrag sänks från sex månader till två månader. Dessutom kan en person som har anställts med lönesubvention beviljas resebidrag om han eller hon är en svårsysselsatt person eller har fått arbetsmarknadsstöd för minst 130 dagar.

De föreslagna ändringarna syftar till att öka den regionala rörligheten genom att göra det lättare för sådana personer att bli sysselsatta som osannolikt kan få arbete på sin hemort men möjligen kan få arbete utanför sitt pendlingsområde. Den regionala rörligheten kommer att bli allt viktigare de närmaste åren, när de stora åldersklasserna lämnar arbetslivet och det blir svårare att få arbetskraft.

Utskottet anser att den regionala rörligheten är viktig och instämmer i förslaget att stödja den genom ökad användning av resebidrag. För att ändringen ska få önskad effekt måste arbetsförvaltningen ändra sina arbetsmetoder och attityder och aktivt informera alla berättigade om möjligheten att få stöd.

I norra och östra Finland är pendlingsområdena rätt stora. Då kollektivtrafiken saknas eller fungerar dåligt är det svårt för den arbetslösa att ta sig till en arbetsplats i andra ändan av pendlingsområdet, i synnerhet om han eller hon inte har bil att använda. Eftersom resebidrag bara kan beviljas för arbete utanför pendlingsområdet, är det viktigt att pendlingsområdena inte blir för stora. Samtidigt anser utskottet att det vore viktigt att regeringen utreder om det är möjligt att

stödja rörlighet även inom pendlingsområdet, om resan är lång och förbindelserna dåliga.

Dessutom är det viktigt att regeringen i större omfattning utreder vad som kunde göras för att stödja rörligheten för arbetslösa som bor på orter där det sker strukturella förändringar. De som blivit uppsagda i samband med stora saneringsbeslut har det svårt att börja arbeta på en annan ort, om de har kvar en skuldsatt bostad som är besvärlig att sälja till rimligt pris på orten där det sker strukturella förändringar. För att underlätta sådana situationer borde man utreda möjligheterna att använda speciella bostadspolitiska, beskattningsrelaterade eller andra stödåtgärder.

**Jobbsökarplan och tillhörande samarbetskyldighet**

Enligt förslaget är en arbetslös arbetssökande skyldig att följa sin jobbsökarplan, aktiveringsplan, integrationsplan eller sysselsättningsplan genast när en sådan har gjorts upp med honom eller henne. Syftet är att ge sökanden stöd för att söka arbete genast i början av arbetslöshetstiden, då möjligheterna att få arbete är de bästa.

Utskottet anser att det är viktigt att främja möjligheterna att snabbt få arbete. För att lagändringen ska tjäna detta syfte, är det nödvändigt att lägga stor vikt vid att informera om planerna. När planerna utarbetas bör representanterna för arbetsförvaltningen se till att den arbetslösa arbetssökanden förstår att planen är förpliktande och vet vad han eller hon ska göra utgående från den. I synnerhet bör detta beaktas då integrationsplaner görs upp med sådana arbetssökande som inte förstår finska och vars hemland har en mycket annorlunda förvaltningskultur än Finland.

En stor utmaning för arbetsförvaltningen är att utveckla planerna och övervaka att de följs. Enligt undersökningar finns det ännu stora brister när det gäller hur konkreta, uppdaterade och förpliktande jobbsökarplanerna är och hur de följs upp.

Utskottet anser det vara nödvändigt att förbättra planernas kvalitet, så att de ändamålsenligt tjänar som stöd för arbetsansökan och hjälp-

medel i arbetet med kunden och så att arbetssökanden motiverat kan förutsättas följa dem. Utskottet betonar betydelsen av att båda parterna förbinder sig att följa planen och anser att arbetssökanden bör kunna lita på att arbetsförvaltningens representanter följer planen t.ex. när de fattar beslut om vem som ska delta i utbildning.

När lagstiftningen om omställningsskyddet behandlades godkände riksdagen ett uttalande där det förutsattes att planerna för arbetsansökan ska slås samman och förmånssystemet förenklas. Utskottet anser att en enklare begreppsapparat och ett klarare förmånssystem kommer att göra det lättare att förstå och behärska systemet både för arbetsförvaltningen och kunden. Därför är det viktigt att ändringen bereds snabbt.

### **Lagmotion**

Utskottet tillstyrker bestämmelserna om lönesubvention enligt propositionen. Därför föreslår utskottet att lagmotionen förkastas.

### **Förslag till beslut**

Med stöd av det ovan anförda föreslår arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

*att lagförslagen i propositionen godkänns utan ändringar och*

*att lagmotion LM 15/2006 rd förkastas.*

Helsingfors den 23 maj 2006

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Anne Holmlund /saml  
medl. Susanna Haapoja /cent  
Esa Lahtela /sd  
Riikka Moilanen-Savolainen /cent  
Markus Mustajärvi /vänst  
Leena Rauhala /kd

Tero Rönni /sd  
Arto Satonen /saml  
Kimmo Tiilikainen /cent  
Pekka Vilkuna /cent  
Jaana Ylä-Mononen /cent  
ers. Matti Kauppila /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.